

ASIA

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 47 a §:n ja maa-aineslain (555/1981) 4 a §:n mukainen yhteislupahakemus kalliokiviaineksen ja soran ottoon sekä kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen.

HAKIJA

Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala Oy
Viialantie 101
41660 Toivakka

y-tunnus: 0752500-2

OTTAMISALUEEN SIJAINNITPAIKKA JA MAANOMISTAJA

Kunta : Toivakka
Tila : Sääksmetsä (850–405–12–4)
Omistaja : Tornator Oyj, 0162807-8

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 19.3.2025.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Kallion louhinta ja murskaus on ympäristöluvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c ja e perusteella. Kalliokiven irrottaminen sekä soran ja hiekan otto on maa-ainesluvanvaraista maa-aineslain 4 § 1 momentin perusteella.

Maa-aineslain (555/1981) 7 §:n perusteella maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n kohtien 6 a ja b perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee kivenlouhintaa ja siirrettävää murskaamoa koskevan lupa-asian.

LUPATILANNE

Alueelle ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa tai maa-ainestenottolupaa. Aiempaa ottotoimintaa ei ole ollut.

OTTAMISALUEEN SIJAINNIT JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalueen sijainti ja ympäristö

Murskauslaitos sijaitsee Toivakassa, tilalla Sääksmetsä. Laitokselle liikennöinti tapahtuu rakennettavaa tieuraa pitkin Paloisentielle ja siitä edelleen toimituskohteisiin. Alueella ei ole voimassa olevaa ottolupaa tai ympäristölupaa. Lähin loma-asunto sijaitsee ottoalueen lounaispuolella noin 770 m:n päässä. Loma-asunto on Hokkalammen pohjoisrannalla. Lähin asuinkiinteistö sijaitsee ottoalueen länsipuolella noin 910 m:n päässä. Lähin vesistö on ottoalueen itäpuolella sijaitseva nimetön lampi

noin 610 metrin päässä. Seuraavaksi lähimpänä ottoaluetta oleva vesistö on Hokkalampi noin 660 m:n etäisyydellä lounaassa. Etäisyydet häiriintyviin kohteisiin on ilmoitettu Yleiskartalla Keski-Suomen maakuntakaavassa alueeseen ei kohdistu merkintöjä. Toivakan Itäisen alueen rantaosayleiskaavassa alueeseen ei kohdistu merkintöjä. Ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä alueella ole havaittu pohjavettä.

TOIMINTA, JOHON LUPAA HAETAAN

Tiedot ottamisalueesta

Ottamisalueen pinta-ala : 3,2 ha
Alin ottamistaso : N2000 + 174,00 m

Ottamismäärä ja -aika

Maa-aines : Kalliokiviaines
Haettu kokonaismäärä : 529 000 k-m³
Vuotuinen otto : 36 000 m³ktr
Ottamisaika : 15 vuotta

Ottamistoiminta

Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala Oy hakee ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa, joka koskee kallion, kiven- ja soran murskausta ja kivenottotoimintaan liittyviä louhintatoimenpiteitä Toivakan kunnassa, tilalla Sääksmetsä. Maa-ainesten ottamissuunnitelmassa esitetyn ottamisalueen pinta-ala on n. 3,2 ha. Alueelta voidaan ottaa kiviainesta n. 529 000 m³ktr. Ottamisajaksi on maa-ainesten ottamishakemuksessa esitetty 15 vuotta. Tuotteet välivarastoidaan varastoalueelle.

Murskaus suoritetaan siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskauslaitoksen kokoonpano määräytyy kullakin murskauskerralla urakoitsijan käyttämän kaluston mukaan. Murskauslaitos koostuu yleensä esimurskaimesta, välimurskaimesta ja yhdestä tai useammasta jälkimurskaimesta sekä seulastosta.

Vuosittainen murskausaika on n. 2 kuukautta. Murskausta suoritetaan kysynnän mukaan noin 1–2 kertaa vuodessa. Murskausta tehdään arkisin (maanantaista perjantaihin) klo 6.00–22.00 välisenä aikana. Louhintaa tehdään arkisin klo 7.00–21.00 välisenä aikana. Ottamisalueella ei huolleta työkoneita kuin rikkoonutumpauksessa.

Laitoksen toiminta-ajat on esitetty seuraavassa taulukossa.

Toiminto	Keskimääräinen toiminta-aika (pv/a)	Päivittäinen toiminta-aika (kellonajat)	Viikoittainen toiminta-aika (päivät ja kellonajat)	Ajallinen vaihtelu toiminnassa
Poraaminen	noin 5-10	7.00–21.00	ma-pe	Menekin mukaan
Rikotus	noin 5	8.00–18.00	ma-pe	
Murskaaminen	noin 40-50	6.00–22.00	ma-pe	Menekin mukaan
Kuormaaminen ja kuljetus		6.00–22.00	ma-pe	

Kuormaaminen ja kuljetus		7.00–18.00	la	Satunnaisesti
--------------------------	--	------------	----	---------------

Poltto- ja voiteluaineet

Ottamistoiminnan aikana alueella varastoidaan vain kulloinkin koneiden tarvitsema vähäinen määrä poltto- ja voitelunesteitä, jotka säilytetään kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat varustettu ylitäytönestimillä. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä, ettei tankkauslaitteiston vuoto- ja rikkoutumistilanteessa säiliö pääse valumaan tyhjäksi. Tankkauslaitteisto lukitaan luvattoman käytön estämiseksi. Murskauslaitoksen polttoainesäiliöt ovat kooltaan 3–6 m³, kerralla varastoitava kevyen polttoöljyn määrä on enintään 6–12 m³. Öljytuotteet varastoidaan kaksoisvaippasäiliössä tai suoja-altaallisessa säiliössä. Voiteluaineet ja ongelmajätteet säilytetään tiivispohjaisessa lukittavassa huoltokontissa. Öljytuotteiden varastojen koko pyritään pitämään mahdollisimman pienenä tuotantotekniset näkökohdat huomioiden. Poltto- ja voiteluaineet sekä kunnossa olevat työkonet varastoidaan varastoalueelle. Siinä osassa aluetta, jossa varastoidaan ja käsitellään poltto- ja voiteluaineita, tulee olemaan läpäisemätön reunoilta korotettu suojarakenne.

Louhinta ja murskaus

Kallion louhintaan ja kivien murskaamiseen haetaan ympäristölupa. Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuorma- ja kuljetuskalustoa.

Laitoksen tuotantomäärät

Arvioitu vuosituotannon keskiarvo kalliomurskeelle on 30 000 tn/a ja arvioitu vuosituotannon maksimi on 125 000 tn/a.

Laitoksella käytettävät raaka-aineet ja polttoaineet

Käytettävä aine	Keskimääräinen kulutus	Maksimikulutus	Varastointipaikka
Kiviaines	30 000 tn/a	125 000 tn/a	
Kevyt polttoöljy	13 m ³ /a	80 m ³ /a	murskauksen aikana koneissa / säiliöautossa
Öljyt Voiteluaineet	0,2 m ³ /a	0,5 m ³ /a	
Vesi	16 m ³ /vko	32 m ³ /vko	

Liikenne ja tiedot liikennejärjestelyistä

Toiminnasta aiheutuva raskasliikenne ohjautuu suoraan uutta tietä pitkin Paloisentielle ja sen kautta edelleen toimituskohteisiin. Laitokselta yleiselle tielle johtava tie, kuten myös työmaatiet, ovat murskepintaisia. Lupatoimintaan liittyvä raskas liikenne on 5-10 käyntiä/vrk, enintään 20 käyntiä/vrk. Työmaateiden pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelulla sekä säännöllisellä teiden kunnostuksella.

Energian käyttö

Murskauslaitoksen energia tuotetaan kevytpolttoöljyllä. Laitoksen sähkön tuottamiseen käytetään aggregaattia. Murskauslaitoksen kevytpolttoöljyn kulutus on n. 0,4 litraa

tuotettua kiviainestonnia kohden. Työkoneiden kevytpolttoöljyn kulutus on n. 0,4 litraa tuotettua kiviainestonnia kohden.

Maisemointi ja jälkihoito

Alue maisemoidaan asianmukaisesti ottamistoiminnan päättyessä.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Vaikutukset luonnonoloihin ja maisemaan

Alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä ole maisemallisia tai muita suojeluvarauksia, joten laitoksen toiminnalla ei näihin ole vaikutuksia.

Alue on mäkistä ja metsäistä maastoa, joten laitosalue ei näy kauaksi. Laitoksen toiminnalla ei ole vaikutuksia seudun kaukomaisemakuvaan. Toiminnan vaikutukset ovat lähinnä lähimaisemakuvaan ja toiminta-alueeseen liittyviä ja ottamisalueen ympäristövaikutukset ovat vähäiset. Ainoastaan paikallismaisema muuttuu jonkin verran, sillä ottamistoiminta ja lopullinen tasanne tulevat jäämään ympäröivää maastoa alemmaksi.

Päästöt maaperään ja vesiin

Murskauslaitoksella ei ole maaperää ja pohjavettä pilaavaa vaikutusta. Maaperän ja pohjaveden suojelun kannalta ovat keskeisessä asemassa poltto- ja voiteluaineiden sekä mahdollisesti syntyvien erilaisten jätteiden huolellinen käsittely ja varastointi. Työkoneiden osalta on valvottava, ettei niistä pääse vuotamaan maahan poltto- tai voiteluaineita.

Toiminta-alue on pääasiassa kallio/- murskepintainen. Alueen maanpinnan kallistuksilla ja pohjan muotoilulla varmistetaan, ettei alueelle lammikoidu pintavesiä. Alueella, jolla varastoidaan ja käsitellään poltto- ja voiteluaineita, varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä. Mahdolliset öljyiset hulevedet kerätään umpisäiliöön, josta ne toimitetaan ympäristöluvanvaraiselle käsittelijälle. Öljyvahingon sattuessaa tulee tilanteen paheneminen estää ja ryhtyä toimenpiteisiin öljyntyneen maan poistamiseksi. Asiasta ilmoitetaan välittömästi pelastuslaitokselle.

Suunnitelma-aluetta ei ole luokiteltu pohjavesialueeksi. Ottamisalueen välittömässä läheisyydessä ei ole lähteitä eikä merkittäviä pohjavesialueita. Toimimalla ottamissuunnitelmassa sekä tässä hakemuksessa esitettyjen pohjavedensuojelun toteutuksen tehtävien suojelutoimien mukaisesti, hankkeesta ei arvioida aiheutuvan maaperän pilaantumista eikä haittaa pohjaveden tilaan, eikä pohjaveden riittävyyteen lähimmillä kiinteistöillä.

Toiminta ei aiheuta jätevesipäästöjä ympäristöön. Mahdolliset sosiaalitulojen jätevedet kerätään umpisäiliöön ja tyhjennetään kunnan osoittamaan tyhjennyspaikkaan. Öljytuotteet varastoidaan kaksoisvaippasäiliössä tai suoja-altaallisessa säiliössä. Voiteluaineet ja ongelmajätteet säilytetään tiivispohjaisessa lukittavassa huoltokontissa. Öljytuotteiden varastojen koko pyritään pitämään mahdollisimman pienenä tuotantotekniset näkökohdat huomioiden.

Melu ja värinä

Murskauslaitoksen melulähteet ovat pyöräkuormaaja, murskaimet, seulasto, kuljettimet ja aggregaatti. Lisäksi melua syntyy kuormaus- ja kuljetusvälineistä. Murskaustoiminnan aiheuttamaa melua esiintyy tasaisesti laitoksen toiminta-aikana. Kiviainesten kuormaus- ja kuljetuskalustosta aiheutuu normaalia liikennemelua.

Laitoksen aiheuttamaan melutasoon häiriintyvissä kohteissa vaikuttaa etäisyys, maanpinnan muoto ja – laatu, äänilähteen ja havaintopisteen korkeussuhteet sekä äänen taajuus. Välimaaston ollessa pehmeää (metsä, kasvipeite) etäisyysvaimennus on suurempi kuin kovalla pinnalla (kallio, vesi). Laitos sijoitetaan mahdollisimman kauas häiriintyvistä kohteista sekä mahdollisimman alhaiselle tasolle ympäröivään maanpintaan nähden. Melupäästöjen vähentämiseksi raaka-ainekasat ja tuotevarastot pidetään korkeina ja sijoitetaan ottoalueella siten, että häiriintyviin kohteisiin on paras mahdollinen suojaus. Murskekasat sijoitetaan suojauksen parantamiseksi mahdollisimman lähelle tuotantopaikkaa. Melua aiheuttavien laitteiden, kuten aggregaatin melua voidaan vähentää koteloinnein ja kattein.

Lähimmille melulle altistuville kohteille matka on pehmeää pintaa. Tuotevarastokasat sijoitetaan laitoksesta häiriintyvien kohteiden suuntaan. Tielaitoksen julkaisussa (TIEL 2270006) esitettyjen mittaustulosten ja käyrästöjen sekä laitoksen ympäristöolosuhteiden perusteella päiväaikaiset melutasot eivät ylitä valtioneuvoston antamia päiväaikaisen ympäristömelun ohjearvoja lähimpien asuinrakennusten kohdilla. Tarkasteltavat toimet eivät aiheuta merkittävässä määrin tärinää.

Päästöt ilmaan

Ilmaan joutuvat päästöt muodostuvat kiviaineksen syötöstä murskaamoon, murskaamisesta, seulonnasta, kuormaamisesta ja kuljetuksista aiheutuvista pölyämisestä sekä polttomootorikäyttöisten laitteiden pakokaasupäästöistä. Siirrettävänä murskaimena käytetään Tielaitoksen luokituksen mukaista B-luokan murskauslaitosta. Kyseisellä murskaamolla sallittu leijuma vapaassa tilassa kahden tunnin aikana (0,4 mg, 2 tuntia) alitetaan 300 m:n etäisyydellä. B-luokan murskauslaitoksessa pölyn haitallista leviämistä vähennetään tarvittaessa kiviaineksen kastelulla ja kuljettimien koteloinneilla esim. suojaamalla seulasto, syöttimet, kuljetushihnat ja pudotuspaikat. Myös kiviaineksen pudotuskorkeuden minimointi vähentää pölyämistä.

Sääolot (tuuli, sade) ja laitoksen sijoittaminen alueelle vaikuttavat oleellisesti pölyn leviämiseen. Pölylähteet sijoitetaan mahdollisimman kauas häiriintyvistä kohteista ja mahdollisimman alas ympäröivään maastoon nähden sekä tuote- ja varastokasat sijoitetaan mahdollisimman lähelle laitosta, häiriintyvien kohteiden suuntaan. Tuote ja varastokasat pidetään mahdollisimman korkeina. Kuivina aikoina kiviainesta voidaan tarvittaessa kastella vedellä ennen murskaamoon syöttämistä.

Jätteet sekä niiden käsittely ja hyödyntäminen

Laitoksen jätehuolto järjestetään jätelain ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti. Toiminnassa huolehditaan, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Huolehditaan myös siitä, ettei alueelle muodostu pitkäaikaisia jätevarastoja. Jäteöljyt, öljynsuodattimet, kiinteät öljyjätteet ja akut yms. varastoidaan niiden syntyessä erillisessä tiivispohjaisessa kontissa, joka sijoitetaan tukitoiminta-alueelle. Ongelmajätteet toimitetaan säännöllisin väliajoin käsiteltäviksi alan yrittäjien toimesta hyväksyttyihin keräilypaikkoihin. Jokaisesta käynnistä jää työmaalle selvitys vastaanotetusta jätteestä.

Jätenimike	Määrä	Varastointipaikka ja toimituspaikka
Yhdyskuntajäte	0,5 t/a	500 l jäteastia, järjestetty jätteen kuljetus
Sosiaalitalan jätevedet	6 m ³	umpisäiliö
Metallijäte	0,5 t/a	toimitetaan romuliikkeeseen
Jäteöljy	0,2 t/a	lukittu kontti, ongelmajätteiden keräykseen
Kiinteä öljyjäte	0,05 t/a	lukittu kontti, ongelmajätteiden keräykseen

Kaivujäte

Kaivannaisjätettä arvioidaan syntyvän 9700 m³-ktr, joka hyödynnetään alueen maisemoinnissa, kannot ja hakkuujätteet puolestaan energiahyötykäytössä. Kaivannaisjätteelle on laadittu jätehuoltosuunnitelma.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Laitoksen eri työvaiheissa käytetään nykyaikaista ja kunnossa olevaa kalustoa, joka huolletaan ajallaan. Lisäksi toiminnoissa käytetään ammattitaitoista työvoimaa.

Murskauslaitoksena käytetään suojausasteeltaan B-luokan laitosta, jossa pölyn haitallinen leviäminen ympäristöön voidaan estää kastelemalla silloin, kun lämpötila on nollan yläpuolella, ja muutoin suojaamalla seulastot ja muut pölylähteet peittein ja koteloinnein. Murskauksessa ja siihen kiinteästi liittyvissä toimenpiteissä käytetään parasta käytännön periaatteiden mukaista tekniikkaa.

- laitosalue pidetään siistinä ja asianmukaisessa kunnossa
- poltto- ja voiteluaineiden varasto ja käsittelypaikat suojataan asianmukaisesti
- laitoksen jätehuolto järjestetään asianmukaisesti
- päästöjen vähentämistoimet ovat yleisesti käytettyjä ja hyväksytyjä
- valumavesien käsittelymenetelmä on yleisesti käytetty ja hyväksytty
- melu- ja pölyesteet pidetään kunnossa ja riittävän korkeina
- alue maisemoidaan asianmukaisesti ottamistoiminnan päättyessä

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä.

Laitos sijoitetaan mahdollisimman kauas häiriintyvistä kohteista sekä mahdollisimman alhaiselle tasolle ympäröivään maanpintaan nähden. Melupäästöjen vähentämiseksi raaka-ainekasat ja tuotevarastot pidetään korkeina ja sijoitetaan ottoalueella siten, että häiriintyviin kohteisiin on paras mahdollinen suojaus. Murskekat sijoitetaan suojauksen parantamiseksi mahdollisimman lähelle tuotantopaikkaa. Melua aiheuttavien laitteiden, kuten aggregaatin melua voidaan vähentää koteloinnein ja kattein.

LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Laitokselle nimetään vastuuhenkilö. Laitoksella pidetään jatkuvaa työmaapöytäkirjaa, josta ilmenevät kaikki toimintaan liittyvät tapahtumat. Pöytäkirjaan merkitään laitoksen käyntiajat, tuotantomäärät, tiedot käytettävistä raaka-aineista, ongelmajätetiedot, toimintahäiriöt ja niiden syyt, tankkauspaikan kunto, polttoaine- ja öljysäiliöiden kunto

sekä ongelmajätevaraston kunto. Mikäli havaitaan poikkeamia, ongelmaan puututaan välittömästi ja häiriötilanne korjataan parhaalla mahdollisella tavalla.

Laitoksen vastuuhenkilö tarkkailee toimintaa jatkuvasti. Toiminnan aiheuttamaa melua ja pölyä seurataan jatkuvasti aistinvaraisesti. Pöly- ja melumittauksia suoritetaan, jos erityinen syy niin vaatii. Alueelle asennetusta pohjavesiputkesta tulee havainnoida pohjaveden pinnankorkeutta.

Laitoksen toiminnasta kootaan kirjanpidon ja tarkkailun perusteella vuosiraportti. Raportti toimitetaan valvontaviranomaiselle sovittuna ajankohtana. Raportissa esitetään toiminnan ja sen vaikutusten kannalta merkitykselliset asiat kuten: laitoksen käyntiajat, alueelta lähteneiden tuotteiden määrät, käytettyjen raaka-aineiden määrät, jätteiden määrä ja käsittely sekä tiedot merkittävistä häiriötilanteista ja niiden takia mahdollisesti tehdyistä toimenpiteistä.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN ENNEN LUPAPÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISEKSI TULOJA

Ottamistoiminnalle haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen päätösvoimaisuutta (YSL 199 § ja MAL 21 §)

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilläolosta kuuluttaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Toivakan kunnan internet-sivuilla 9.4.-19.5.2025. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Paikallisuutisissa 9.4.2025.

Kuuleminen

Naapurit on kuultu kunnan toimesta.

Lupahakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 4.6.2025 selvityksellä pintavalumavesistä, 11.6.2025 melumallinnuksella ja 24.6.2025, 1.7.2025 ja 6.8.2025 luontoselvityksillä.

Täydennykset on toimitettu muistutusten ja mielipiteen antaneille. Täydennykset ovat lisäksi nähtävillä esityslistan liitteenä.

Lausunto

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Jyväskylän ympäristöterveydeltä ja Keski-Suomen ELY-keskukselta.

Jyväskylän seudun ympäristöterveys on antanut seuraavan lausunnon:

-Toiminta tulee toteuttaa siten, että sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) mukaisia melun toimenpiderajoja asunnoissa tai muissa oleskelutiloissa ei ylitetä (asuinhuoneet päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso LAeq 35 dB).

-Meluavampia toimintoja tulee ajoittaa vähiten häiriötä tuottavaan ajankohtaan esim. välttämällä kesäaikaan (kesä-, heinä- ja elokuu) eniten melua aiheuttavia toimintoja sekä välttämällä näitä toimintoja varhain aamulla ja iltaisin.

-Laitoksen toiminnan ympäristömeluvaikutukset on tarkoituksenmukaista selvittää melumallilaskelmien avulla. Mallinnustulosten perusteella voidaan arvioida toiminnasta aiheutuvat päiväaikaiset keskiäänitasot lähimmillä asuinkiinteistöillä ja täyttäväkö ne Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjearvot.

-Melumallinnus tulee laatia huomioiden melua aiheuttavien toimintojen yhteismeluvaikutus sekä eri toimintojen aiheuttama yksittäinen meluvaikutus. Melumallinnuksessa on hyvä tuoda esiin myös lähialueen muiden melulähteiden aiheuttaman melun yhteisvaikutus melutasoon. Mikäli melumallinnuksen perusteella on aiheutta, niin tulee vaatia melun torjuntatoimenpiteitä.

-Mikäli melumallinnuksen ja melun torjuntatoimenpiteiden jälkeen lähialueen asukkailta tulee meluvalituksia, niin melun torjuntatoimenpiteiden riittävyys tulee varmistaa melutasojen mittauksin kyseessä olevilta kiinteistöiltä. Mittauspiste tulee valita siten, että tulokset kuvaavat asukkaisiin kohdistuvaa tyypillistä melualtistusta ja antavat riittävän luotettavan ja edustavan kuvan melun alueellisesta ja ajallisesta vaihtelusta sekä melun syistä.

-Toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa. Laitokselle johtavan tien ja muun toimintaympäristön pölyntorjunnasta on huolehdittava tarvittaessa kastelemalla. Suunnitelma-alueen työmaateiden kasteluajankohdat tulee kirjata.

-Alueen toimijoiden ja teiden kunnossa pidosta vastaavan tulee yhteistyössä kiinnittää erityistä huomiota alueelle johtavien teiden kuntoon. Työmaaliikenteestä johtuvaa tärinää, melua ja pölyä voidaan pienentää mm. tekemällä kulkuväylät tasaisiksi ja pienentämällä ajoneuvojen nopeuksia sekä välttämällä joutokäyntiä.

-Mikäli suunnitelma-alueen rajalta alle 500 m etäisyydellä on talousvesikaivoja, niin niiden osalta tulee varmistua, ettei veden laatu toiminnan edetessä heikkene. Lupaehtoihin tulee sisällyttää velvoite selvittää lähikiinteistöjen talousveden hankintatapa ja talousvesikaivojen laaduntarkkailu.

ELY-keskus lausui hankkeesta seuraavasti saatuaan täydennyksen (luontoselvitys):

Luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelulliset näkökohdat

Hakemusta on täydennetty Seikanmäen maa-ainesalueen luontoselvityksellä 2025. Sen johtopäätösten mukaan selvitysalue on tavanomaista talouskäytössä olevaa metsätalousmaata, jolla ei ole erityisesti huomioitavia luontoarvoja. Hyvin pienialaisesti esiintyy soistumia, mutta niitä ei arvioitu edustavuudeltaan sellaisiksi, että ne tulisi erityisesti huomioida. Alueella ei myöskään havaittu uhanalaista lajistoa tai luontodirektiivin nojalla suojeltuja lajeja. Alueen linnusto on maantieteelliselle alueelle tavanomainen. Luontoselvitystä on täydennetty.

Lisäksi metsätielinjan luontoarvoista on tehty selvitys 2024. Selvityksen mukaan alueelta ei havaittu uhanalaisten kasvilajien esiintymiä. Suunniteltu ojalinja leikkaa 3

potentiaalista puro- tai norolinjaa. Kahdella idän puoleisella norokohteella arvioitiin olevan sellaisia luontotyyppeihin liittyviä arvoja, jotka suositellaan huomioitavaksi tiesuunnittelussa. Selvityksessä on esitetty nämä luontoarvot huomioiva vaihtoehtoinen tielinjaus. 6.8.2025 saadun tiedon mukaan tielinja on hakattu esitetyn vaihtoehtoisen tielinjan mukaisesti.

ELY-keskukselle annettujen tietojen perusteella Lepistönkallion juurella on lähteitä. Myös hankkeesta esitetyissä muistutuksissa kansalaiset ovat olleet huolissaan näistä Lepistönkallion juurella olevista lähteistä. Mainittuja lähteitä ei kuitenkaan luontoselvityksessä löytynyt.

Toiminnassa tulee huomioida, että Vesilain 3 luvun 2 §:n perusteella puron uoman luonnontilan vaarantaminen on luvanvaraista. Luvan voi myöntää Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Lisäksi vesilain 2 luvun 11 §:n mukaan noron tai lähteen luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Lupaviranomainen (AVI) voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.

Tielinjan rakentamisessa tulee huomioida, että alueella sijaitsevien uomien luonnontilan säilymisen kannalta tulee uomien ylitykset rakentaa siten, että uomiin asennettavat rummut mahdollistavat veden vapaan virtauksen kaikissa olosuhteissa. Rummut tulee lisäksi asentaa siten, että vesieliöstö ja mahdolliset kalat pääsevät vapaasti liikkumaan uomassa. Itse uomaa tulee muokata mahdollisimman vähän, ja erityisesti rakennusvaiheessa on vältettävä kiintoaineen päätymistä uomaan.

Uomia ympäröivä varjostava kasvillisuus on erittäin tärkeää säilyttää mahdollisimman koskemattomana. Alueella ei voi suorittaa sellaista maanmuokkausta tai ojituksia, jotka vaarantaisivat uomien vesitalouden. Sama ohjeistus pätee Lepistönkallion juurella sijaitseviin lähteisiin. Lähteisiin tulee jättää riittävä suojavyöhyke, lähteitä ympäröivä varjostava kasvillisuus tulee säilyttää ja lähteiden vesitaloutta ei saa häiritä. Mikäli yllä olevia ohjeita ei pystytä noudattamaan, tulee luvan hakijan hakea hankkeelle vesitalouslupa ennen toimenpiteiden toteuttamista.

Yhteenvedo

Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelulliset näkökohdat, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pitää mahdollisena kalliokiviainesten louhintaa ja murskausta asiakohdassa mainitulla alueella. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

-Keski-Suomen ELY-keskus toteaa, että kallionlouhinta on toimenpiteenä sellainen, jonka aloittaminen aiheuttaa lopullisen muutoksen ympäristössä eikä sen aiheuttamia jälkiä saada korjatuksi ennalleen. Näin ollen muutoksenhaku maa-ainesasiaan tulee hyödyttömäksi. ELY-keskus katsoo siksi, ettei lupaa toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta tule myöntää.

-Maa-aineslain 10 §:n mukaan aineiden ottamisen enimmäisaika ilman erityisiä syitä on kymmenen vuotta. Hakemuksessa ei ole esitetty erityisiä syitä, joten jos lupa myönnetään, se tulee myöntää enintään kymmeneksi vuodeksi.

- Uusi tie alueelle tulee tehdä vaihtoehtoisen, luontoarvot huomioivan reitin kautta.

- Louhoksen lähimmissä asuinrakennuksissa/ vapaa-ajan asunnoissa mahdollisesti olevat talousvesikaivot tulee selvittää ja laatia niistä kaivokortti. Kaivokortissa esitetään kaivon tekniset tiedot. Näihin kuuluvat pohjaveden pinnan korkeuden ohella maanpinnan korkeus ja kaivon pohjan korkeus. Talousvesikaivoista tulee tutkia veden laatu ennen toiminnan aloittamista, toiminnan päätyttyä ja tarvittaessa. Vedestä tulee tutkia: pH, sameus, väri, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti (NO₃), TOC, öljyhiilivedyt C10-C40 ja liukoiset metallit: arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani. Lisäksi kloridi ja sulfaatti sekä kiintoaine ja CODMn sekä ammoniumtyppi.

-Alueen alin sallittu loughintatase on suunnitelman mukainen +174–175 m N2000. Louhoksen pohja muotoillaan siten, että alueelle ei missään olosuhteissa lammikoidu haitallisesti pinta- ja pohjavesiä. Alueella muodostuvat vedet tulee johtaa tarvittaessa laskeutusaltaan kautta maastoon.

Mahdollisesti alueelle muodostuvasta vedestä ja alueelta pois johdettavien vesien käsittelystä ja sen johtamisesta maastoon tulee esittää suunnitelma kunnan maa-ainestenoton valvojalle. Selkeytysaltaaseen muodostuvasta vedestä tai muusta alueelta lähtevästä vedestä tulee tutkia: pH, sameus, väri, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti (NO₃), TOC, öljyhiilivedyt C10-C40 ja liukoiset metallit: arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani. Lisäksi kloridi ja sulfaatti sekä kiintoaine ja CODMn sekä ammoniumtyppi. Edellä esitetyt tutkimukset alueelle syntyvistä vesistä tulee tehdä niiden synnyttyä, onon päätyttyä ja tarvittaessa.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasea osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Lisäksi ottamisalue tulee suojata riittävän korkealla ja sään kestäväällä aidalla. Merkinät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika.

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Alue muotoillaan ja maisemoidaan turvallisesti ja ympäröivään maastoon sopivaksi. Alueen maastoon sopeuttamisen helpottamiseksi tulee harkita rintausten louhimista portaittain ja maisemointia kaltevuuteen 1:2. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin

yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta).

- Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueella tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdollinen maisemointitarve. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

- Kivenlouhinnassa ja murskaustoiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta (ns. Moraus-asetus) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Myönnettävässä ympäristöluvassa asetuksen säädöksiä on käytettävä ympäristönsuojelullisina vähimmäisvaatimuksina.

- Toiminnassa tulee huomioida myös Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö – julkaisusarjan julkaisussa 25/2010 "Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) – Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa" esitetyt parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT, best available techniques) sekä parhaat ympäristökäytännöt (BEP, best environmental practice) mukaisia suosituksia.

- ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksessa esitetty toiminta vastaa melun ja pölyntorjunnan osalta asetuksen vaatimuksia ja BAT:in mukaisia suosituksia. Hakemuksen mukaan lähin asuinkiinteistö sijaitsee ottoalueesta n. 910 m päässä ja vapaa-ajan asunto 770 m päässä.

- Toiminta-ajoissa on esitetty hieman laajempaa toiminta-aikaa murskaukselle kuin mitä Moraus-asetuksen 8 §:n on kirjattu (ma-pe klo 6–22). Lisäksi kuormaamista ja kuljetusta on esitetty tapahtuvan satunnaisesti myös lauantaisin klo 7–18. Moraus-asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan erityisistä syistä sallia kuormausta ja kuljetusta lauantaisin kello 7.00–18.00 välisenä aikana. Hakemuksessa ei ole esitetty erityistä syytä lauantain aikaisille kuormauksille ja kuljetuksille. ELY-keskus katsoo, että vaikka etäisyys häiriintyviin kohteisiin on yli 500 m, tulee päivittäisissä toiminta-ajoissa lähtökohtaisesti noudattaa Moraus-asetuksessa annettuja toiminta-aikoja.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty kaksi muistutusta (joista toinen myöhässä) ja yksi mielipide:

Joukkokirjelmässä yhdeksän lähialueen asukasta ilmaisee huolensa hankkeen aiheuttamista haitoista seuraavasti:

Yllämainittuihin hakemuksiin ja liittyen alueen asiakkaat haluavat tuoda esiin näkemyksensä suunnitellun murskauslaitoksen terveyshaitasta alueen asukkaille sekä huolensa ympäristön yleisen viihtyisyyden ja ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymisestä ja lisäksi alueen asukkaiden omaisuudelle ja sen käytölle aiheutuvasta vahingosta ja haitasta.

Maa-aines- ja ympäristölupaa haetaan Kuljetus J. Mäkelä ja J.Viiala Oy n tarpeeseen perustaa alueelle maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen mukainen siirrettävä

kivenmurskaamo kiinteistötunnuksella 850-405-12-4, sekä rakentaa Palosenttielle uusi raskaan liikenteen liittymä mainitun murskaamon yhteyteen.

Palosentie (tienumero 16663) on 18,5 km pitkä ja yhdistää Toivakantien Havumäenttielle, josta on enää 100 m liittymään valtatielle 4. Hallinnollinen luokka on 1 ja toiminnallinen luokka 4. Tie palvelee sekä alueellista että paikallista liikennettä. Nopeusrajoitus on välillä Toivakantie-Paikkalankuja 40 km/h, jonka jälkeen se nousee 80 km/h:iin. Liikennemäärä on n. 30 ajoneuvoa vuorokaudessa (Väylävirasto 2021).

Hakemuksen mukaan ottamisalueen pinta-ala on n 3,2 ha ja otettavan kiviaineksen määrä n 529 000 m³ / **15 vuotta**.

Alueella tuotetaan kalliomursketta 30 000 - 125 000 tonnia vuodessa.

Lupaa murskaustoiminnalle haetaan viideksitoista vuodeksi.

Maa-aineslain 10§ mukaan ainesten ottamisen enimmäisaika ilman erityisiä syitä on kymmenen vuotta.

Hakemuksessa **ei ole esitetty erityisiä syitä**, joten jos lupa myönnetään, se tulee näin ollen myöntää enintään kymmeneksi vuodeksi.

Hankealueella ei ole olemassaolevaa teollisuus- tai muuta toimintaa vaan alue on luonnontilaista metsää ja vesistöjä sekä vakituksia- ja loma-asuntoja.

Hankealue on virkistyskäytössä ja se on suosittua hirven ja pienriistan metsästysaluetta ja alueella elää myös runsas linnusto.

Myllyseläntien, Leppälammentien ja hankealueelle johtavan metsäautotien risteysalueella näkee usein teeriä, metsoja ja kyyhkysia ja alue onkin teerien ja metsojen talvehtimis- ja soidinaluetta.

Lintujen lisäksi seudulla asuu myös ilveksiä ja yksi niistä nähtiin hiljattain Myllyseläntiellä, lähellä Palosentien risteystä.

Lisäksi reilun kilometrin päässä murskaamolle suunnitellusta tiestä Toivakan keskustaan päin on 2017 valmistuneen kaavaselostuksen mukaan liito-oravien lisääntymis- ja levähdysalueita.

Kaavan ulkopuolella olevan Sääksmetsän hankealueen mahdollisia liito-orava esiintymiä ei ole kartoitettu. Myöskin marjastus ja sienestys yli kolmen hehtaarin hankealueella ja hankealuetta sivuavan suoalueen ympärillä on suosittua.

Hakemuksen mukaan lähin vesistö on nimetön lampi 610 metrin etäisyydellä eikä muista alueen vesistöistä tai puroista ole hakemuksessa mainintaa. Lisäksi lupahakemuksessa on mainittu yksi (lähin) loma-asunto ja yksi vakituinen asuinkiinteistö.

Murskaamo- ja ottoalueelle suunnitelun vajaan kilometrin mittaisen tieuran alle jää kuitenkin useita luonnontilaisia puroja joista yksi mm tasaa Hokkalammen pintaa alapuolisiin vesistöihin. Hokkalampi, joka on alueen suurin lampi, sijaitsee lähimmillään vain 650 metrin päässä suunnitellusta murskamosta ja Hokkalammen ympärillä, noin kilometrin etäisyydellä suunnitellusta murskaamosta on toistakymmentä loma- ja vakituista asuntoa.

Jokainen näistä asunnoista tulee kärsimään porauksen, räjäytysten, rikotuksen, murskauksen, seulonnan, kuormauksen ja kuljetuksen melu- ja pölypäästöistä ympäri vuoden.

Vaikka louhintaa ja murskausta rajattaisiin hakemuksessa esitetysti, esimerkiksi **seulonnan tai aggregaattien käytön osalta ei hakemuksessa ole esitetty ajallisia rajoituksia** ja kuljetuksen mainitaan olevan ympärivuotista.

Hakemuksen mukaan murskausta on mainittu tehtävän noin kaksi kuukautta vuodessa, arkisin klo 06-22.

Kiviaineksen kuormausta ja kuljetusta tehdään ympäri vuoden arkisin klo 06-22 (satunnaisesti lauantaisin 07-18).

Porausta ja rikotusta (lohkareitten jakamista painevasaralla/poralla pienemmiksi) tehdään enintään kymmenenä arkipäivänä vuodessa klo 07-21.

Räjäytysten määrästä ei hakemuksessa ole mainintaa.

Hakemuksen korjatussa versiossa louhintaa ja murskausta kerrotaan **vältettävän** 15.6.-31.7. välisenä aikana.

Hakemuksessa melu- ja pöly- ja värinähaittoja vähätellään maintsemalla kuormausta ja kuljetusmelun vastaavan '**normaalial** liikennemelua' ja että 'tarkasteltavat toimet eivät aiheuta merkittäviä määriä värinää.'

Keskimääräinen melutaso ei kuitenkaan ulkona saa ylittää valtioneuvoston päätöksen mukaisia ohjearvoja, jotka **loma-asutusalueella** (johon Hokkalammen ympäristö ymmärtääksemme kuuluu) ovat klo 06-22 45 dB (vastaa hiljaista puhetta) ja klo 22-06 40 dB (vastaa kuiskausta kirjastossa).

Ohjearvo tarkoittaa hakemuksen mukaan 'keskimelutasoa koko ohjearvon aikavälillä' joten lyhytaikaiset melunrajan ylitykset eivät aiheuta ohjearvon ylitystä.

Tämän seurauksena, ja koska minkäänlaisia melumittauksia ei hakemuksen mukaan olla järjestämässä ja melutasot pelkästään arvioidaan tielaitoksen julkaisussa esitettyjen mittauksen ja käyrästöjen pohjalta, melutaso voi olla mitä hyvänsä.

Räjäytysten aiheuttamasta värinästä Hokkalammen ympäristössä on kokemusta. Kun noin kahden kilometrin etäisyydellä olevalla vastaavalla murskaamalla räjäytettiin murskattavaa kalliota, niin Hokkalammen ympärillä sijaitsevat rakennukset tärisivät kuin maanjäristyksessä.

Hakemuksen mukaan laitosalueella noudatetaan **parasta** käyttökelpoista tekniikkaa ja **parhaiden** käytäntöjen soveltamista.

'Melua ja pölyä **voidaan vähentää** koteloinnein ja kattein.'

'Laitoksen eri työvaiheissa käytetään nykyaikaista ja kunnossa olevaa kalustoa ja ammattitaitoisia työvoimaa.'

Kuitenkin jatketaan, että 'murskauslaitoksena käytetään suojausasteeltaan **B-luokan** laitosta jossa pölyn leviäminen **voidaan** estää kastelemalla tai peittein ja koteloinnein. Edelleen mainitaan, että 'urakoitsijaksi **pyritään valitsemaan** toimija, jolla on ympäristöasioiden hallintajärjestelmä', ja että 'melua ja pölyä seurataan aistinvaraisesti ja **mittauksia suoritetaan vain jos erityinen syy** niin vaatii'. Kaikkea siis **voidaan**

tehdä, mutta mielestämme edellä mainitut asiat tulee määrätä mahdollisen luvan myöntämisen ehdoiksi.

Yllämainittuun liittymälupahankkeeseen (Palosentie 230, 41660 Toivakka) liittyen alueen asiakkaat haluavat lisäksi tuoda esiin näkemyksensä ja huolensa mainitun Palosentien soveltuvuudesta suunnitellun raskaan liikenteen käyttöön.

Liittymäoikeutta haetaan Tornatorin toimesta Kuljetus J. Mäkelä ja J.Viiala Oy n tarpeeseen.

Hakemuksen mukaan toiminnasta aiheutuva raskas liikenne ohjataan liittymästä paikallisten asukkaiden käyttämälle Palosentielle ja sen kautta edelleen toimituskohteisiin. Tuotteiden (mursketta, sepeä ym kiviainesta) myyntikuljetuksia tehdään ympäri vuoden asiakkaiden tarpeiden mukaan. Kuormausta ja kuljetusta tehdään arkisin klo 06-22 välisenä aikana.

Satunnaisesti erityisistä syistä voidaan kuormausta ja kuljetusta tehdä **myös lauantaisin** klo 07-18 välisenä aikana. Lisäksi liikennettä Palosentiellä lisää muiden kuin kuljetuksessa käytettävien työkoneiden liikennöinti.

Hakemuksen mukaan ottamisalueen pinta-ala on n 3,2 ha ja otettavan kiviaineksen määrä n 529 000 m³ / 15 vuotta.

Alueella tuotetaan kalliomursketta 30 000 - 125 000 tonnia vuodessa.

Lupaa murskaustoiminnalle ja näin ollen myös tien käytölle haetaan viideksitoista vuodeksi.

Hakemuksessa mainituin kiviainesmäärin tämä tarkoittaa valtavaa kuorma-auto liikenteen sekä liikennemelun ja pölyn lisääntymistä suunnitellun laitoksen ja Palosentien ympäristössä viidentoista vuoden ajaksi. Kasvanut liikenne lisää onnettomuuksien riskiä raskaalle liikenteelle soveltumattomalla tiellä.

Jos kiviaines kuljetetaan kuorma-autolla, kuten hakemuksessa mainitaan, ja kiviainesta tuotetaan keskimäärin 53 000 tn/vuosi (joka ilmoitetusta louhittavasta 529 000 kuutiometristä tulee, kun se muutetaan tonneiksi), kiviainesta ajetaan 1320-2650 kuormaa vuodessa, riippuen siitä onko kyseessä perävaunuton vai perävaunullinen kuorma-auto (yksi kuorma on joko 20 tn tai 40 tn).

Mikäli kuljetusta on ainoastaan arkipäivisin, on päivittäinen liikennemäärä enimmillään yli kymmenen 20 tonnin kuorma-autokuormallista kapeaa, mutkaista ja mäkistä Palosen soratietä Toivakan keskustaan ja keskustan kautta edelleen asiakkaille.

Tämän jälkeen auto palaa hakemaan uutta kuormaa jolloin liikennemäärä tuplaantuu yli kahteenkymmeneen ajokertaan klo 06 ja 22 välillä.

Vaihtoehtoinen reitti on Palosentietä Paloskylän suuntaan jolloin mäkistä ja mutkaista Palosentietä on 17 kilometriä ennen valtatie neljän liittymää.

Väyläviraston mukaan liikennemäärä on ollut tähän asti keskimäärin 30 ajoneuvoa vuorokaudessa, joten liikenteen lisäys on merkittävä ja **tien kunto tulee heikkenemään entisestään.**

Tiessä on paljon näkyvyyttä haittaavia mutkia ja mäkisiä ja paikka paikoin jopa henkilöautoilla kohtaaminen on haasteellista. Tie on erityisesti keväällä kelirikon

aikaan kuukausia huonossa kunnossa routavaurioiden, kuoppien ja syöpymien vuoksi. Lisäksi tien pientareet ovat usein pehmeät ja varsinkin sateen jälkeen syöpyneet siten, että väistäminen piennaralueelle ei ole mahdollista. Talvella tie on usein lumesta johtuen polanteinen, kevättalvesta jäinen ja erittäin liukas.

Kesäisin tie on vapaa-ajan liikkujien suosiossa ja jalankulkuliikennettä kasvattaa urheilukentälle, kuntopoluille, frisbee-golfin ja laavulle kulkevat vapaa-ajan viettäjät. Ympäri vuoden tiellä liikkuvat myös koulukeskuksen ja urheilukentän väliä kulkevat opiskelijat. Lisääntynyt raskas liikenne yhdistettynä mainittuihin seikkoihin aiheuttaa suurta haittaa muille tien käyttäjille ja kasvattaa erityisesti jalankulun ja muun kevyen liikenteen onnettomuusriskiä.

Toivomme, että lupapäätöstä käsittelevät ja päätöksentekoon osallistuvat käyvät tutustumassa suunniteltuun murskaamoalueeseen ja sen lähiympäristöön. Toteutuessaan hanke tulee muuttamaan pysyvästi alueen lähimaisemaa, heikentämään parinkymmenen vuoden ajan lähiseudun -sekä liikenteen kasvun vuoksi myös keskustaluon, viihtyisyyttä, asukkaiden elämänlaatua, aiheuttamaan terveyshaittaa ja laskemaan kiinteistöjen arvoa. Uskomme, että jos hankkeesta olisi maankäyttö ja rakennusasetuksen 65§ kohdan mukaan tiedotettu kuten siinä mainitaan; '(luvan hakijan) tiedottamisen tarkoituksena on saattaa yleisesti tiedoksi rakentamisen tai muun toimenpiteen aiheuttama olennainen muutos ympäristössä', asiaa vastustettaisiin toivakkalaisten keskuudessa laajemmalti.

Emme ole sattumalta muuttaneet rauhallisena ja luonnonläheisenä pidetyn Toivakan perämetseen. Useilla meistä on kokemusta kaupunkiasumisesta ja olemme halunneet siitä pois. Osa käy yö- tai vuorotyössä ja rauhallinen ympäristö vapaa-ajalla myös arkena on tärkeä. Osa on hankkinut alueelta kaupunkiaumisen vastapainoksi vapaa-ajan asunnon 'uuden ajan maalaisidyllistä' kuten Toivakan kuntastrategiassa 2022-2023 mainitaan.

Ei ole Toivakan tai toivakkalaisten edun mukaista, että teollisuuslaitoksia suunnitellaan alueille jossa ne aiheuttavat ympäristöllistä, terveydellistä ja taloudellista haittaa alueelle muuttaneille tai Toivakkaan muuttoa suunnitteleville. Edelleen kuntaesittelystä lainattua;

'Toivakassa parasta turvallisuus, ulkoilu, luonto, Päijänne, hiljaisuus.. - näistä haluamme pitää kiinni myös tulevaisuudessa'

Turvallista ei ole se, että asetut asumaan ja rakennat kotisi luottaen siihen, että luonto ja hiljaisuus on siellä aina lähellä -ja sitten ei enää olekaan.

Me allekirjoittaneet suunnitellun murskaamon lähimmät asukkaat ja Palosentien käyttäjät esitämme kunnan ympäristöviranomaiselle, että virkistyskäytössä ja rauhallisena asuinalueena tunnetulle Hokkalammen alueelle ei tule myöntää kiviainesmurskaamon rakennuslupaa

- koska toiminnasta aiheutuu ympäristönsuojelulain 3§ tarkoitettua

a terveyshaittaa

b ympäristön yleisen viihtyvyyden vähentymistä

c ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä

d haittaa omaisuuden käytölle (loma- ja vakituiset asunnot)

- koska naapuruussuhteista annetun lain 17§ (4.2.2000/90) mukaan kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille tai lähistöllä asuvalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta pölystä, melusta, tärinästä tai muista vastaavista vaikutuksista

Jos lupa kuitenkin myönnetään

- lupa toiminnalle myönnetään korkeintaan kymmeneksi vuodeksi
- toiminnasta ei aiheudu maa-aineslain 3§ mainittua kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa
- maa-aineslain 9§ ottajan korvausvelvollisuus huomioidaan lupaehdoissa
- melu- ja muu ympäristöhaitta alueen asukkaille ja eläimistölle minimoidaan rajoittamalla jalostustoiminta **talvikauteen**
(räjäytys, louhinta, rikotus ja murskaus **enintään kahden kuukauden ajan vain loka-maaliskuun aikana**)
- edellämainittua **jalostustoimintaa tehdään vain arkipäivisin 8-16 (poikkeustapauksissa 8-20)**
- kuormaus ja kuljetus tapahtuu **ainoastaan arkipäivisin klo 8-16 (poikkeustapauksissa 8-20)**
- jatkuva melun (ja pölyn) **mittaus määrätään pakolliseksi** lähimmiltä asumuksilta
- tärinä huomioidaan räjäytystyössä (mahdollisimman pienet lataukset)
- toimintaa ei saa aloittaa ennenkuin lupa on myönnetty
- murskaamon liittymän sijainti ja Palosentien parannus- ja kunnossapitotarve selvitetään

(Muistutuksella yhdeksän allekirjoittajaa)

Mielipiteen lausujat (2 henkilöä) toteavat seuraavaa:

Katsomme, että lupaa ei voida myöntää ennen kuin myös omistamaamme asuinkiinteistöä X käsitellään hyvän hallinnon mukaisesti asianosaisena, jonka oikeutta tai etua tämä hakemus koskee.

Matkaa suunnitellulle murskaamolle kodistamme on vain 1200 metriä.

Koska em. syystä meille ei ole kyseisiä asiakirjoja toimitettu kuten naapurikiinteistöille, emme ole voineet asiakirjoihin tutustua yleisen tietoverkon kautta.

Hakemusta ei voida tässä vaiheessa hyväksyä myöskään sen vuoksi, että katsomme siihen tarvittavan myös metsälain 14c §:n mukaisen ennakkotiedon mahdollisista metsälain 10§:n tarkoittamista elinympäristöistä.

Lisäksi myöhässä saapui yksi muistutus, joka päätettiin kuitenkin huomioida päätöksessä:

Jalostustoimintaa vältetään eli louhintaa ja murskausta vältetään 15.5.–31.7. välisenä aikana. **Eli saattaa olla kuitenkin toimintaa?**

Jäi vähän epävarmaksi, että aiheuttaako murskaamo **haittaa** vai **ei**?

Meidän mökki on 100m päässä häiriintyväksi merkatusta mökistä ja myös hokkalammen reuna on merkattu häiriintyväksi, niin luulisi veden kantavan ääntä jokaisen rantaan?

Voiko murskaamon toiminnan keskeyttää tarvittaessa koko kesäkaudeksi, jos murskaamosta tulee melu/pölyhaittaa?

Kuinka paljon kiinteistön arvo laskee, jos tontille tulee melu- ja pölyhaittaa?

Mökille menemme kaupungista rauhoittumaan ja nauttimaan luonnon äänistä.

Hakijan kuuleminen, vastine ja täydennys

Hakijaa on pyydetty täydentämään hakemusta Keski-Suomen ELY-keskuksen täydennyspyynnön mukaisesti. Hakijalle on toimitettu lisäksi lausuntojen, muistutusten ja mielipiteen johdosta vastinepyyntö. Hakija on täydentänyt hakemustaan selvityksellä pintavalumavesistä, luontoselvityksillä sekä melumallinnuksella (dokumentit nähtävillä kokouksessa ja ennen kokousta esityslistan liitteenä).

Hakija ei toimittanut vastinetta, mutta totesi lauantain aikaisista kuormauksista ja kuljetuksista seuraavasti:

Lauantaiin aikaiselle kuormaukselle ja kuljetukselle on tarvetta kelirikon aikaan sekä kesällä, kun vapaa-ajan asukkaiden sorantarve on suurimmillaan. Lisäksi lauantain aikainen kuormausta ja kuljetusta on tarpeen akuuttien sopimuskuljetusten (esim. asfaltti- ja betonikivi) mahdollistamiseksi.

Tarkastukset

Erillistä tarkastuskäyntiä maa-aineslupahakemuksen johdosta ei ole tehty.

LUPA- JA YMPÄRISTÖJAOSTON RATKAISU

Lupa- ja ympäristöjaosto myöntää Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala Oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kiven murskaamiseen sekä maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan soran ja hiekan ottamiseen Toivakan kunnan kiinteistöllä Sääksmetsä 850-405-12-4.

Toiminnassa on noudatettava täydennettyä hakemusta ja tämän päätöksen lupamääräyksiä.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin:

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden ja Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnot sekä muistutukset ja mielipide on huomioitu lupamääräyksissä ja luvan yleisistä perusteluista ilmenevällä tavalla.

Maa-ainesluvan lupamääräykset

1. Hakijan on pyydettävä ennen ottamistoiminnan aloittamista valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan lupamääräysten 3–6 toteutuminen. (MAA 7§)

2. Alin sallittu ottotaso on N2000 +174,00–175,00 m. Otettavan aineksen määrä on enintään 360 000 k-m³. (MAA 11 §)
3. Valvonnan helpottamiseksi tulee alueella olla riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Ottamis- ja louhinta-alueen rajat on merkittävä selvästi maastoon ennen ottamistoiminnan aloittamista. (MAA 7 §)
4. Työn aikana ottamisalueen raja tulee olla merkittynä selvästi havaittavalla, varoittavalla merkinnällä maastoon (esimerkiksi lippusiima). Ottamisalue tulee suojata riittävän korkealla ja sään kestävällä aidalla. Lisäksi on asennettava varoituskyltit ilmoittamaan jyrkenteestä. Aidat ja muut merkinnät on pidettävä jatkuvasti kunnossa. (MAL 11 §, MAA 7 §)
5. Ottoalueella on oltava selkeä taulu, josta ilmenee ainakin maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. (MAA 11 §)
6. Alueen pohja on muotoiltava siten, ettei alueelle lammikoidu missään olosuhteissa haitallisesti pinta- tai pohjavesiä. Alueella muodostuvat vedet tulee johtaa tarvittaessa laskeutusaltaan kautta maastoon. Kuivatusvesien johtamisesta ei saa aiheutua vettymishaittaa naapurikiinteistöille. (MAA 11 §)
7. Maa-ainesten ottaminen ja jälkihoitotoimet on mahdollisuuksien mukaan tehtävä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäisen kerran 30.9.2027 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja. Pintamaat kasataan kaivualueen reunoille ja ne tulee käyttää ottamisalueen maisemointiin luvan voimassaoloajan päättymiseen mennessä. Maisemointiin saa käyttää vain pilaantumattomia maa-aineksia. (MAL 11 §, MAA 8 §)
8. Alueen reunat tulee luiskata kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Alueen maastoon sopeuttamisen helpottamiseksi tulee harkita rintausten louhimista portaittain. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. (MAL 11 §)
9. Toiminnan päätyttyä alue tasataan ja pintamaita hyödynnetään alueen metsän kasvualustaksi. Alue tulee olla metsitettynä luvan päättymiseen mennessä. Mikäli alueen käyttö muuhun kuin metsätaloustalouteen on muulla luvalla ratkaistu luvan päättymiseen mennessä, voidaan alueen pohjataso jättää metsittämättä. (MAL 11 §)
10. Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueella tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdollinen maisemointitarve. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja. Kun luvan voimassaoloaika on päättynyt tai luvassa

myönnetty maa-ainesmäärä on otettu, on luvanhaltijan pyydyttävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella lopputarkastus, jossa tarkastetaan jälkihoidon ja muiden lupaa liittyvien toimenpiteiden toteutuminen. (MAA 7 §)

Ympäristöluvan lupamääräykset

Toiminta-aika ja tuotanto

11. Louhinta ja murskaus on kiellettyä 15.6.–15.8. välisenä aikana. Louhintaa ja murskausta tulee välttää lintujen pesintäaikana. Murskaaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00 ja 22.00 välisenä aikana. Poraaminen on tehtävä arkipäivisin kello 7.00 ja 21.00 välisenä aikana. Rikotus on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana. Räjähdykset on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana. Kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin kello 6.00 ja 22.00 välisenä aikana ja lauantaisin kello 7.00 ja 18.00 välisenä aikana. Muilta osin viikonloppuisin (la-su) ja arkipäivinä toiminta on kielletty. Tuotannossa käytettävien raaka-aineiden osalta tulee noudattaa hakemuksessa esitettyä.

Päästöt ilmaan

12. Pölypäästöt tulee pitää kaikessa toiminnassa mahdollisimman pieninä. Luvan haltijan on huolehdittava alueella liikennöitävien teiden kunnosta ja alueen puhtaanapidosta. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on estettävä sijoittamalla porausvaunuihin pölynkeräyslaitteet tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastointialuetta, ajoneuvojen kuormia ja laitosalueen liikennöitäviä teitä on kastettava tarvittaessa ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.
13. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.
14. Alueilla, joilla asutaan, on loma-asutusta tai oleskellaan, eivät toiminnasta kokonaisuudessaan aiheutuvat hiukkaspäästöt saa ylittää hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017 § 4) annettua raja-arvoa $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (24 tunnin keskiarvo). (YSL 52 §, VNA 800/2010 5 §, VNA 314/2017 5 §)

Melu ja värinä

15. Toiminnasta liikenne mukaan lukien aiheutuva melu ei saa ylittää asuntojen piha-alueilla päivällä klo 7-22 melun keskiäänitasoa 55 dB eikä yöllä klo 22-7 keskiäänitasoa 50 dB. Loma-asutukseen kuuluvilla alueilla melutaso ei saa ylittää klo 7-22 keskiäänitasoa 45 dB eikä yöllä klo 22-7 keskiäänitasoa 40 dB. Melun toimenpiderajoja ei saa ylittää asunnoissa tai muissa oleskelutiloissa (asuinhuoneet päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso LAeq 35 dB). (YSL 52 §, NaapL 17 § ja VNp 993/92, VNA 800/2010 7 §. STMa 545/2015)

16. Meluntorjuntaa on käytettävä mahdollisuuksien mukaan aina. Mahdollisista poikkeustilanteista on ilmoitettava Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä naapuruston asukkaille viimeistään 14 pv ennen melua aiheuttavan toiminnan aloittamista. Varastokasojen ja meluavien toimintojen sijoittelulla on minimoitava melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle ja maa-ainekasojen suojaan. Melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen. Mikäli melumallinnuksen ja melun torjuntatoimenpiteiden jälkeen lähialueen asukkailta tulee meluvalituksia, tulee melun torjuntatoimenpiteiden riittävyys varmistaa melutasojen mittauksin kyseessä olevilta kiinteistöiltä. Mittauspiste tulee valita siten, että tulokset kuvaavat asukkaisiin kohdistuvaa tyypillistä melualtistusta ja antavat riittävän luotettavan ja edustavan kuvan melun alueellisesta ja ajallisesta vaihtelusta sekä melun syistä.
17. Toiminnasta ei saa tärinän tai melun muodossa aiheutua haittaa tai vahinkoa ympäristössä asuville. Melu ja tärinä tulee minimoida myös läheisten metsälain 10 §:n erityisten tärkeiden elinympäristöjen suuntaan (etenkin Haapavuori), sillä niiltä on tehty liito-oravahavaintoja.

Jätteet ja vaaralliset jätteet

18. Alueen jätehuolto on järjestettävä siten, että jätteistä ei aiheudu epäsiisteyttä eikä haittaa ympäristölle. Hyötykäyttökelpoiset jätteet on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi asianmukaiseen käsittelyyn. (YSL 52, 58 § JL 11, 28, 35 §)
19. Vaaralliset jätteet on varastoitava erillisessä merkityssä, lukitussa ja katetussa tiivispohjaisessa varastossa varastoitavan jätteen tilavuutta vastaavassa suoja-altaassa, josta jätteet eivät pääse valumaan viemäriin, maaperään tai vesistöön. Erilaatuiset vaaralliset jätteet on kerättävä ja pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä. Vaarallisten jätteiden päällyksmerkinnöistä on käytävä ilmi jätehuollon kannalta tarpeelliset tiedot. Vaarallisia jätteitä saa alueella varastoida ainoastaan toimintajaksojen aikana (YSL 52 ja 58 §:t, JL 13, 15, 16, 17 §).

Päästöt maaperään ja vesiin

20. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa maaperään tai pohjaveteen. Mineraaliöljyjen sijaan tulisi käyttää biohajoavia öljyjä. Koneissa tulee olla mukana öljyvahinkojen ensitorjuntavälineistö. Pölynsidonta- ja liukkaudentorjunta-aineita sekä räjähteitä ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.
21. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia, öljyä vuotavia työkoneita tai kalustoa. Alueella ei saa pestä kalustoa. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Öljyvahinkojen varalta alueella tulee olla imeytysainetta. Mahdollisesta öljyonnettomuudesta on ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja luvan valvojalle. Öljyllä likaantunut maa ja imeytysaine sekä muut öljyiset jätteet toimitetaan vaarallisten jätteiden vastaanottoluvan

saaneeseen paikkaan. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

22. Alueen valumavedet eivät saa aiheuttaa pintavesien pilaantumista, vettymishaittaa tai vesistön kuivumista toiselle kuuluvalla alueella. Toiminnasta ei saa päästä vesistöön jätevesiä, jotka aiheuttavat vesistön pilaantumista tai roskaantumista.

Muut toimet, joilla ehkäistään ja vähennetään pilaantumista

23. Raaka-aineet, tuotteet, polttoaineet ja mahdolliset jätteet on varastoitava ja käsiteltävä kiinteistöllä niin, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, terveyshaittaa, maaperän, pinta- tai pohjavesien pilaumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle tai naapureille. (YSL 52, 58 §, JL 13, 28 §)
24. Luvanhaltijan on seurattava toimialansa parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja sen kehittymistä ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon sekä parhaisiin ympäristökäytäntöihin. (YSL 6, 7 ja 52 §)

Tarkkailu

25. Ilmanlaadun, melun ja värinän mittauksia tulee valvontaviranomaisen määräyksestä suorittaa, mikäli toiminnasta aiheutuvasta pölyämisestä, melusta tai värinästä valitetaan ja on perusteltu syy epäillä ohjearvojen ylittymistä. (YSL 52 §, VNA 79/2017, VNA 800/2010 5 ja 13 §)
26. Mikäli laitosalueelta lähtee vesiä, on niiden laatua tarkkailtava aistinvaraisesti. Sen lisäksi selkeytysaltaaseen muodostuvasta vedestä tai muusta alueelta lähtevästä vedestä tulee tutkia: pH, sameus, väri, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti (NO₃), TOC, öljyhiilivedyt C10-C40 ja liukoiset metallit: arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani. Lisäksi kloridi ja sulfaatti sekä kiintoaine ja CODMn sekä ammoniumtyppi. Edellä esitetyt tutkimukset alueelle syntyvistä vesistä tulee tehdä niiden synnyttyä, oton päätyttyä ja tarvittaessa. Poikkeamista on raportoitava valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa otettava valvontaviranomaisen määräyksestä lisää vesinäytteitä.
27. Louhoksen lähimmissä asuinrakennuksissa / vapaa-ajan asunnoissa mahdollisesti olevat talousvesikaivot tulee selvittää ja laatia niistä kaivokortti. Kaivokortissa esitetään kaivon tekniset tiedot. Näihin kuuluvat pohjaveden pinnan korkeuden ohella maanpinnan korkeus ja kaivon pohjan korkeus. Talousvesikaivoista tulee tutkia veden laatu ennen toiminnan aloittamista, toiminnan päätyttyä ja tarvittaessa. Vedestä tulee tutkia: pH, sameus, väri, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti (NO₃), TOC, öljyhiilivedyt C10-C40 ja liukoiset metallit: arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani. Lisäksi kloridi ja sulfaatti sekä kiintoaine ja CODMn sekä ammoniumtyppi. Vesinäytteiden tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle.

Kirjanpito ja raportointi

28. Jokaisen toimintajakson aloittamisesta tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle kirjallisesti. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL 52 §)

29. Luvan saajan on pidettävä käyttöpäiväkirjaa ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toimenpiteistä. Yhteenvedo kunkin vuoden kirjanpidosta on toimitettava Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Kirjanpidon tulee sisältää:

- toiminta-ajat
- murskatun kiviaineksen määrä sekä läjitettyjen maa-ainesten alkuperä, määrä, laatu ja vastaanottopäivä
- vuoden aikana toiminnasta syntyvät jätteet, niiden määrä, laatu ja toimituspaikka
- käytettyjen polttoaineiden kulutustiedot
- tiedot tehdyistä melu-, pöly ja tärinämittauksista ja kasteluajankohdista
- tiedot vuoden aikana sattuneista häiriötilanteista ja muista poikkeuksellisista tilanteista ja niiden johdosta suoritettujen toimenpiteiden
- tiedot toiminnasta aiheutuneista valituksista ja niiden seurauksena tehdyistä toimenpiteistä

30. Häiriötilanteista tai muista poikkeavista tapahtumista tai onnettomuuksista, joista voi aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle tulee ilmoittaa välittömästi Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja ryhtyä heti asianmukaisiin toimiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen ehkäisemiseksi. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa. (YSL 52 §)

31. Luvansaajan on nimettävä toiminnan ympäristönsuojelusta vastaava hoitaja, jolla on tehtävään riittävä asiantuntemus. Vastaavan hoitajan nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava kirjallisesti Toivakan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. (YSL 52 §)

32. Toiminnan loputtua on alue saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. (MaL 3 §)

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Maa-aines- ja ympäristölupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain 3 §:n 1 ja 2 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen.

Maa-aineslain 3 §:n 3 ja 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja

maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-aineksia ei saa myöskään ottaa ilman erityistä syytä vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- terveyshaittaa
- merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa
- maaperän tai pohjaveden pilaantumista
- erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella
- eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsytystä

Etäisyyttä lähimpään asuinrakennukseen kallion ottamisalueelta on yli 300 m, mikä täyttää toimintaan sovellettavassa valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) annetun 300 metrin annetun vähimmäissuojaetäisyyden.

Annetut lupamääräykset, saadut selvitykset ja suojaetäisyydet asutukseen ja vesistöön huomioiden toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, kohtuutonta räsytystä naapureille, yleisen viihtyvyyden merkittävää vähentymistä melun, pölyn tai värinän muodossa tai muuta merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän pohjaveden pilaantumista taikka erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista.

Toivakan kunnan lupa- ja ympäristöjaosto katsoo, että Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala Oy:n toiminta hakemuksessa esitetyllä paikalla täyttää maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset, kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä.

Maa-ainesluvan yksityiskohtaiset perustelut

Ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MaL 11 §).

Lupamääräykset 1, 3 ja 10 on annettu valvonnan helpottamiseksi.

Lupamääräyksellä 2 on ottamistaso ja -määrä rajoitettu hakemuksen liitteenä olevan muutetun ottamissuunnitelman mukaiseksi.

Kaivualueen ja ottotason merkitsemisellä maastoon helpotetaan valvontaa sekä varmistetaan, että toiminta on ottamissuunnitelman rajausten mukaista sekä turvallista (lupamääräys 3 ja 4)

Varoitusmerkinnöillä sekä aitaamisella varmistetaan ulkopuolisten liikkujien turvallisuus alueella (lupamääräys 4)

Infotaulun tarkoituksena on antaa tietoa alueen toiminnasta ulkopuolisille. (Lupamääräys 5)

Lupamääräys 6.: Maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi annettu määräys.

Ottotoiminnan ja maisemoinnin vaiheistamisella pyritään vähentämään maisemaan aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. (Lupamääräys 7)

Lupamääräykset maisemoinnista on annettu alueen jälkihoidon varmistamiseksi. Maisemointimääräyksillä on varmistettu alueen turvallinen loppukäyttö ja ottamistoiminnan haitallisten vaikutusten minimoiminen maisemaan ja ympäristöön. (Lupamääräykset 8–9)

Lupamääräys 10: Maisemoinnin valvomisen sekä jatkotoimien kartoittamisen tueksi annettu määräys.

Ympäristöluvan yksityiskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti on ollut tarpeellista antaa määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Tämän vuoksi lupapäätöksessä on annettu määräyksiä, jotka liittyvät ilmansuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan, jätehuoltoon sekä maaperään ja vesistöön mahdollisesti aiheutuvan kuormituksen ehkäisemiseksi.

Karttatarkastelun perusteella alue sijaitsee yli 500 metrin päässä lähimmästä asuinrakennuksesta, mutta toiminta-ajat on rajattu Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon ja muistutusten pohjalta MURAUS-asetuksen 800/2010 mukaisiksi (lupamääräys 11). Lauantain aikainen kuormaus ja kuljetus on sallittu, sillä siihen on vastineessa esitetty perusteltu syy, eivätkä kuormauksen ja kuljetuksen aiheuttamat haitat ole katsottavissa lauantaisin erityisen suuriksi, etenkin kun toiminta lauantaisin ei ole jatkuvaa. Melu-, pöly- ja tärinämittauksia edellytetään, mikäli ko. haitoista valitetaan.

Lupamääräys louhinnan ja murskauksen kieltämisestä keskeisten kesälomakuukausien aikana, jolloin ulkona oleskellaan eniten, on annettu ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi (lupamääräys 11). Lupa- ja ympäristöjaosto katsoo, että murskausjakso kesäaikana lupakauden aikana aiheuttaisi haittaa lähialueen asukkaille sekä ympäristölle. Vuosittaisia toiminta-aikoja on rajoitettu niin ikään viihtyisyyden ja ympäristön suojelemiseksi.

Lupamääräykset 12–17: MURAUS-asetuksen mukaan melulähteet on ilmaan joutuvien päästöjen rajoittamiseksi (melu, pöly) sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä

(993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Hiukkaspäästöille on asetettu raja-arvo valtioneuvoston asetuksessa 79/2017.

Jätelain periaatteiden mukaan jätteistä ei saa aiheutua roskaantumista ja toiminnassa on huolehdittava siitä, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä. (lupamääräykset 18 ja 19)

Maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi on annettu määräyksiä mm. alueella varastoitavista polttoaineista ja niiden käsittelystä. Öljyn käsittely, vuotavat koneet ja laitteet, niiden pesu tai huoltotoimenpiteet aiheuttavat riskin pinta- ja pohjavedelle. Öljy- tai kemikaalivahingon sattuessa on toiminnanharjoittaja velvollinen toimimaan haittojen ja vahingon leviämisen pienentämiseksi sekä ilmoittamaan vahingosta asianomaisille viranomaisille, jotka määräävät jatkotoimenpiteistä. (lupamääräykset 20–22)

Toiminnanharjoittajan on varauduttava uuden tekniikan käyttöönottoon, mikäli päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia. (määräys 24)

Määräykset tarkkailusta, kirjanpidosta ja raportoinnista on annettu lupaehtojen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvontaa varten. Koska melumallinnuksen perusteella raja-arvojen ylittävälle melulle altistuvia kohteita ei ole, ja alueelta lähtevät vedet eivät suuntaudu asutuksen suuntaan, määrätään melu- ja pölypäästöjä sekä tärinää mittaamaan vain, mikäli valituksia ilmenee. Lähialueen talousvesikaivojen laatu määrätään ELY-keskuksen lausunnon pohjalta tutkittavaksi ennen toiminnan aloittamista, toiminnan päätyttyä ja tarvittaessa. (lupamääräykset 25–27)

Toiminnan olennainen muutos vaatii ympäristöluvan muutoksen ja siksi on tärkeää saada tieto muutoksista viranomaisille. Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista, kuten alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä. (lupamääräykset 28 ja 32)

LUVAN VOIMASSAOLO JA PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Lupapäätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulopäivästä lukien. Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun olennaiseen toiminnan muuttamiseen on haettava uusi lupa. (MAL 10 §, YSL 29 §). Lupa voidaan myöntää pidemmäksi ajaksi vain erityisestä syystä (MAL 10), jollaista luvan hakija ei hakemuksessaan tuonut esiin. Alueella ei ole ollut aikaisemmin ottoa eikä ottoalue ei sijaitse voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulla alueella, joten edellytyksiä luvan myöntämiselle pidemmäksi aikaa ei ole.

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §) Ympäristönsuojelulain 198 §:n mukaan toimintaa ei saa aloittaa tai muuttaa ennen kuin siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen. Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi kuitenkin luvan hakijan pyynnöstä perustellusta syystä

ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen.

Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala Oy on esittänyt ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen pyynnön toiminnan aloittamiseksi maa-ainestenottoalueelle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lupa- ja ympäristöjaoston näkemyksen mukaan toimintaa ei voida aloittaa lupapäätöstä noudattaen ennen sen lainvoimaisuutta, koska kyseessä on uusi toiminta alueella ja lähistöllä sijaitsee asutusta. Kallionlouhinta on toimenpiteenä sellainen, jonka aloittaminen aiheuttaa lopullisen muutoksen ympäristössä eikä sen aiheuttamia jälkiä saada korjatuksi ennalleen. Näin ollen muutoksenhaku tulee hyödyttömäksi. Lupa- ja ympäristöjaosto katsoo siksi, ettei lupaa toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta tule myöntää.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNA 926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (VNA 79/2017)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VNp 993/1992)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010

Ympäristölautakunnan hyväksymä Toivakan kunnan maa-ainestaksa (10.11.2021 § 73)

Ympäristölautakunnan hyväksymä ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (10.11.2021 § 74)

VAKUUS

Hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista 20 400 €:n (3,2 ha x 3 000 €/ha + 360 000 m³ x 0,03 €/m³) suuruinen maa-aineslain 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus lupamääräysten ja maisemointivelvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty, kuitenkin vähintään 24 kuukautta ottamisluvan päättymisen jälkeen. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana. (MAL 12 §)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisen yhteisluvan käsittelystä viranomaisessa voidaan periä maksu (MAL 23 §). Yhteisluvan käsittelystä peritään maksua 6790 € sekä lehti-ilmoituskulut. Maksu koostuu ottamisluvan tarkastamismaksusta, ympäristölupamaksusta ja oikeudesta aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta koskevan asian käsittelymaksusta.

Ottamissuunnitelman tarkastamisesta peritään Toivakan ympäristölautakunnan 10.11.2021 hyväksymän maa-ainestaksan mukaisesti 5040 €, joka muodostuu seuraavasti:

- 14 €/1000 m³ (360 000 m³ x 0,014 €/ m³ = 5040 €)

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen ympäristölupamaksu on 1900 € (Kivenlouhimo ja murskaamo samalla luvalla), josta peritään 50 % eli 950 €. Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista oikeutta aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta koskevan asian käsittelystä pääasian yhteydessä peritään 300 euron lisämaksu.

Naapureiden kuulemisista peritään 50€/kuultu naapuri. Lähetetty 16 kuulemistä, 16 x 50 €/kuultava = 800 €, kuitenkin yhteensä enintään 500 €.

Luvanhaltijan tulee suorittaa kunnalle vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala Oy

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen ELY-keskus, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
Jyväskylän seudun ympäristöterveys, ymparistoterveys@jyvaskyla.fi
Päätöksen pyytäneet

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset, joille on erikseen annettu tieto lupahakemuksesta ja muistutusten tekijät. Päätöksen antamisesta kuulutetaan Toivakan kunnan www-sivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutos valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 190 § ja MAL 20 §). Valituskirjelmä liitteineen toimitetaan Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksianto toimitetaan julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja Toivakan kunnan internet-sivustolla. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksiantopäivä on 4.9.2025 Valitusaika päättyy 13.10.2025.

Itseoikaisu 4.9.2025:

Viranomaisen on korjannut hallintolain (434/2003) 51–52 §:n mukaisesti omasta aloitteestaan liitteenä olevassa päätösehdotuksessa olevan kirjoitusvirheen (POISTETTU sivulta 23 kappale: Kyseessä on olemassa oleva ottamisalue. Kaukomaisemaan ei tule muutosta, joka poikkeaisi olennaisesti jo aloitetun toiminnan vaikutuksista. Kaivusta johtuvat maisemahäiriöt ovat väliaikaisia ja ne voidaan

maisemoinnilla korjata oton loputtua. PERUSTELU: kappale ei liity ko. päätökseen vaan on jäänyt sinne virheellisesti työversiosta).

Korjaaminen ei johda asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen, eikä virhe ole aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä.

Itseoikaisu 22.9.2025:

Viranomaisen on korjannut hallintolain (434/2003) 51–52 §:n mukaisesti omasta aloitteestaan liitteenä olevassa päätösehdotuksessa olevan kirjoitusvirheen (KORJATTU sivulta 2 taulukosta toisen sarakkeen otsikko: Keskimääräinen toiminta-aika h/a muotoon pv/a.) PERUSTELU: kirjoitusvirhe.

Korjaaminen ei johda asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen, eikä virhe ole aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Todellinen murskausaika on ollut nähtävillä tekstissä.

Itseoikaisu 2.10.2025:

Viranomaisen on korjannut hallintolain (434/2003) 51–52 §:n mukaisesti omasta aloitteestaan liitteenä olevassa päätösehdotuksessa olevan kirjoitusvirheen (KORJATTU sivulta 17 LUPA- JA YMPÄRISTÖJAOSTON RATKAISU -osion ensimmäisestä kappaleesta kiinteistötunnus ”--Tammilahden kylässä tiloilla Soramäki RN:o 8:136 ja Lapinvuori RN:o 8:138.” muotoon ”--kiinteistöllä Sääksmetsä 850-405-12-4.) PERUSTELU: kirjoitusvirhe, kiinteistötunnus jäänyt päätösehdotukseen työversiosta.

Korjaaminen ei johda asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen, eikä virhe ole aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Oikea kiinteistötunnus on ollut koko ajan nähtävillä päätösehdotuksen ensimmäisellä sivulla sekä varsinaisessa päätöksessä.

LIITTEET

Valitusosoitus